

udtrykkelige Bestemmelse var lagt i hans Haand; ja det er endog meget antageligt, at netop denne Omstændighed har havt en ikke uvæsentlig Indflydelse paa Bestemmelsen af det fastsatte Pengevederlag. Men hvorum Alting er, saa forudsættes det jo som givet, at Contracten har hjemlet Eieren Balget, men ubeluffet Brugeren fra samme, og det gaaer da ganske vist ikke an, saaledes at vende op og ned paa Contracten, og med Forbigaaelse af Eieren Balget, uden videre holde sig til det i Contracten bestemte Vederlag. Det er jo og muligt, at Contracten kan være indgaaet og Vederlaget derved alternative bestemt for mange Tider siden og under ganske andre Forhold end de nuværende. Man vilde derfor, ved at følge den foreslaaede Regel, let kunne komme til at gjøre aabenbar Uret. En ganske anden Sag er det, at en saadan Clausul i Contracter, som den af den ærede Rigsdagsmand omtalte, i visse Tilfælde kunde afgive et ikke uvæsentligt Moment til Veiledning for Afsløsningsmændene. Det er vistnok langt mere at tilraade at slaa ind paa den Bet., Lovforslaget har betraadt, idet man virkelig søger at opnaae en retfærdig Afsløsning imod et billigt Vederlag, svarende til de nu bestaaende Forhold. Men jeg troer, at en saadan almindelig Bestemmelse, som den, den ærede Rigsdagsmand antydede, ikke blot ikke egner sig til at stilles i Spidsen for den nye Lov, men overhovedet slet ikke egner sig til at optages i Loven, og det af den simple Grund, at den — jeg tillader mig idetmindste at udtale dette som min Mening — vilde være uretfærdig.

Jesperen: Jeg troer ganske vist, at dersom den sidste ærede Taler vil være altfor vaersom med at røre ved indgangne Contracter, saa kommer han til at stemme mod denne Lov. Dersom det skal bevares for Eieren, at kunne sikke sig Arbejde ved at bortfaste sit Huus, hvorledes skulle vi saa kunne komme til at give en Lov, som afløser det Arbejde, Fæsterne ved indgangne og lovlige Contracter have forpligtet sig til? Ja, hvorledes kunde Regjeringen vel saa i 1848, skjøndt dette maaskee ikke træffer saa ganske, forbyde dette for Fremtiden? Jeg har slet ikke en saadan Urefrygt for Contracter; jeg troer, at Contracter maae

til enhver Tid være Lovgivningens Naadighed undergivne, og det saavel de nu bestaaende, som de der slutes i Fremtiden. Naar Staten finder den nuværende Indretning skadelig, saa afløser den den, og jeg kan ikke see, hvori Uretfærdigheden i dette Tilfælde skulde ligge. Naar der staaer i Contracten: Du skal enten betale Penge eller gjøre det Arbejde, saa maa enhver Fæster i det Dieblis han underskrev Contracten, have tænkt sig, at denne Pengebetaling var et ligesaagodt Vederlag som Arbejdet. Jeg vil desuden bede den ærede Taler lægge Mærke til, hvad jeg i Begyndelsen sagde, og hvad jeg vil bevise, isald det fordres, at det har gaaet i 50 Aar og mere, saaledes at der ingenstinde har været Tale om, at Arbejde skulde præstere, men at man først har begyndt at fordre dette i de sidste 3—4 Aar. Det er vistnok Noget, som er værd at lægge Mærke til. Ingen Fæster troede dengang, han indgik en saadan Forpligtelse, at han skulde gjøre Andet end det, som hans Forfædre havde gjort, og for disse var Forpligtelsen accurat affattet paa den samme Maade. Fæsteren har aldrig forestillet sig, at det skulde indtræde, skjøndt han ganske vist har underskrevet det, at der skulde blive ham affordret en Mængde Arbejdsdage istedetfor et Pengevederlag, som han saa sig istand til at præstere. Jeg vil derfor vedblivende holde paa, at stille det antydede Ændringsforslag, og idetmindste lade Thinget faae Leilighed til at erklære sig derover.

Ordføreren: Ja, jeg troer ikke, det kan være mig tilladt, ganske at tie til hvad her er blevet yttret, men jeg skal idetmindste atter beslitte mig paa at være kort. Naar den ærede Rigsdagsmand fra Møen har meent, at den Bestemmelse i Lovforslaget, at Afsløsningsmændene burde afgive en edelig Forsikring om, at de med Samvittighedsfuldhed vilde røgte deres Kald, burde frasældes, da skal jeg ikke nægte, at jeg troer, det er betænkeligt at gaae ind derpaa, da det i alle lignende Forhold her i Landet hidtil er fulgt, at noget Lignende finder Sted; men jeg troer forøvrigt, at Discussionen om en slig Specialitet rettere opsættes, til det paagældende Afsnit af Lovforslaget kommer under Forhandling (Ja!). Den selsomme Bemærkning vil jeg tillade mig